Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii!

Buriaad-Mongol ЧNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Prezidiymei oorgan.

№ 17 (2656)
1939 onoi
JANVAARЬ
21
Piatnica
15 daxi zileе garaa
ULAAN-YDE gorodoi
BMASSR

Myneederei noomerto:

Aguu jixe proletaarska reveliyyciin geeni, Byxii delxein azalşa maassiin aguu jixe voozdь, Bagşa ba tanil Vladiimir Ilьiç Leeninei dyle Badarama zyrxanei soxixoa bolhonhoo xoşo arBan taBan zil yngerBe.

Leeninei aguujixe zaxiaanuudiiji Bejelyylge xadaa manai orondo socialiizmiin ilaltiiji xangaa!

Leeninei xereg Byxii delxei deere xysed ilaxa!

Leniniizm mandag!

LEENINEI ZAMAAR URAGŞAA!

...bantaban zilei saadtee, ...evilzmiin yndehe huuri ...şa, proletaarska revoliyy... aguujixe geeni—Vladiimir Leeninei galta zyrxen so... bolihon baina. Ene bol... delxein proletariaadta aixab ...ixe geegdel boloo hen. ...n bolbol xuuşan delxein ...rin unaza, şine delxein ... urgaza balxa yjiin tere ... ulaan galai doholgon soo ... Maarks ba Eengelьs in ...aşagyi tugiiji deede şatada ...en baina. Ene bolbol mar...niin hurg aliiji xaz gai...iiji hedegşe, buzar bulai ...rtuniistnuudiiji ba predaa...uudiiji eliryylhen ba yibu...xihon baina.

...enin bolbol bolьşeviigyy... paartiiji—maassi ji kapita...tai temeselde, şine ba zol ...lta azabaidal tuilalgiin te...lde xytelhen şine tiipei ...iiji organizovaalhan ba bii ...ohon baina. Ene bolbol ...hen ygenь xeregteigee hoil...yi xynyyd—bolьşeviigyy... bagşa ba abanь bolno.

...eeninei xehen byteehen ...nь yxelgyl. Ene xadaa re...yciin tulada tyrehen bal...ligeze Leenin tuxai terenei ... xani ba soraatnig nyxer ...in xelehen baina. Leenin ...a revoliycioonno xytelbe...ugaa jixe maaster baihan ...aa. Ene xadaa enel xebee... araduudai legeendede ba ...nuudta bata bexieer oron...

...eeninei byxii hanal xyselii... bejelyylegdee! Socialiis ...çestviin xysen tyges, gerel... bairanь omogoor togton ...a. Maassatai eeriingee ta...agyi niagta xolboogooroo ...tei, istooriido yzegdeegyi, ... johonoi gyrenei zasag bai...lagdanxai. Manai orondo ... xyniiji eksplotaacalxa jaba... xezee byxendee yndeheeh...halanxai.

...evoliyyciin geniaalьna vooz... Vladiimir Ilьiiçiin ilagdaşa...tugiiji, terenei zaabari za...ji yrgelzelyylxe zol nyxer ...linda tudaxan baina. Nyxer ...linai sesen mergen zaaba...r manai oron tuliuur geeg...gi oronhoo, xysen tyges ...aava boloo.

...eenin—Staalinai aguujixe ...rti bolbol gazarai bymberse... zurgaanai negen xubiiin ob...estvennexarilsaanuudta ynde... xubilalta xeze, socialiizmiin ...oi millioonno azalşadiiji ee...gee ilagdaşagyi tugiiji toi ...an zagsaaza ba SSSR-iiji ...xooronuiin proletariaadai ...arna brigaada bolgohon ...na.

...eenin bolbol bolьşeviig paar...i tyryy revoliycioonno teoo...r zebseglee. Maarks—Een...ьs—Leeninei xeregiiji saa...ь nyxer Staalin yrgelzelyyl... baina. Aguujixe Staalin ...bol Leniniizmiiji tvoorçes...r xygzyylze, tereniiji şine ...zeeninuudaar bajazuulhan ...tereegeeree bolьşeviig paar... ba millioonno azalşadta ...mmuniis oobşçestvo baiguul...saaşadaxi temeselei ton xy... zebseg ygehen baina.

...Eengelьsiin naha barahanai ...lde ton aguujixe teoreetg ...nin, tiigeed Leeninei hyyl...—Staalin ba Leeninei bişe b...şabinariiь—gansaxan mark...tnuud baigaa, tedener xa... marksiis teooriiiji uragşanь ...şuulhan ba proletariaadai ...iiin temeselei şine ysloovi...udta tereeniiji şine oopedoor ...azuulhan baina geze xee ...yylengyigeer xeleze bolno.

Soxom Leenin ba leenincyyd xadaa marksiis teooriiiji uragşanь dabşuulhan deerehee, leniniizm bolbol marksiizmiin saaşadaxi xygzelte, proletariaadai angiiin temeselei şine ysloovinuuddaxi marksiizm, imperialiizmiin ba proletaarska revoliyycenyydei epooxiin marksiizm, gazarai zurgaanai nege xubi deere socialiizmiin ilaltiin epooxiin marksiizm yи bolno." („BK (b) P-iin istooriiin xuriaangii kyyrs" niuur 50 Gospoltizdaat. 1938.)

Leeningyigeer arbantaban zil, soo Staalinska zamaar jabahan manai temeselei gaixamşag itoog— manai orondo socialiizmiin ilahan jabadal bolno. Soveedyydei oron Staalinska Konstituuciin naran doro xygzeze ba bexizeze baina. Manai ende socialiizm bolbol aradai yderbyriiin azabaidal ba azahuudalda oronxoi. Socialiis baiguulaltiin şine ilalta byxen, manai temeselei şine amzalta byxen bolbol byxii delxein azalşadta leniniizmiin torzestvoo tuxai xelene.

Manai orondo socialiizmiin ilalga bolbol—manai voozdь ba bagşa—Leeninei gol zaxiaa zaabariiiji dyyrgehen udxatai bolno.

Aguujixe ilaltanuudai organizaatornuud-Leenin ba Staalin bolbol partiiina ba partiiina bişe bolьşeviigyydiiji eehediingee politiiçeske heremziiji byxii xyseerenь deeşelyylxiiji, aradai johoto daisadiiji, tedenei jamarşji bag nemerehen baigaaş haanь taniza, yi bu a soxixiiji hurgadag baina.

Leeningyigeer yngerhen ede 15 zil bolbol leeninske priincepyydei torzestvoogoi tylee socialiizmiin tylee soveed aradai geroiiçeske temeselei gaixamşag zilnyyd myn bolno. Aldarta kommuniis (bolьşeviigyydei) Paartiiin ilahan jabadaliinь xadaa edener Maarks—Eengelьs—Leenin—Staalinai hurgaaliiji xytelberi bolgon jabaza, bolьşeviizmiin daisad, aradai daisadta xairgamgyi temesehen jabadalda baina.

Xeneeş medeheer Leeninei nygşehenei hyyleer marksiizmiin zyhen byriiin daisad xadaa marksiizmiin hurgaaliiji ygei xeze, eehediingee predaatelьske buzar ideiji „halbaruulxa," paartiiiji atakovaalxiiji hedehen bainad. Paarti bolbol nyxer Staalinai xytelberieer paartiiin daisad—trockiis-buxaarinska, byrzyaazna nacionaliis izmeenigyyd ba predaatelьnuudtai erid xatuu temesel jabuulhan baina. Aguujixe Leeninei aminda, terenei erxim şabinarai aminda xyrehen ba soveed aradai zol zargalta baidaliiji tyrimxeinyydte xudaldaxiiji hedehen xyn dyrsee aldahan faşiis razveedkenyydei xylehenşed—şpioon, diversaantnuud, vredii elьnyyd soveed gazar deerehee arşagdan xajagdaa.

Leeninei xereg yrgelzelheer ba ilahaar baina!

Aguujixe Staalinai xytelberieer Soveed aradai tuilahan ugaa jixe ilaltanuud bolbol Leeninei ba leniniizmiin yxelgyi bata bexi baihan tuxai,Leenin—Staalinai tugiiji toiron, kommuniizm teeşe eehediingee ilaltata xydeleende niagtaar tagsahan aguujixe soveed aradai ilagdaşagyi baihiiji gerşelne.

Leenin—Staalinai ilagdaşagyi tug mandag!

Leniniizm mandag!

AGUUJIXE KLIAATVA

(1924 onoi Janvaariiin 26-da SSSR-ei Soveedyydei II sjeezd deere nyxer Staalinai ygehee)

„Bidener kommuniistnuud bolbol,—tusagaar onso johonoi xynyyd geeşebdi. Bidener tusagaar materiaalhaa esxegdeze ojogdohon xynyyd geeşebdi. Bidener bolbol—aguujixe proletaarska strateegiin aarmi, nyxer Leeninei aarmi bolhon xynyyd geeşebdi. Ene aarmitai xabaatai baixa nere solohoo ynder deere jynşji ygei. Nyxer Leeninei yndehelen baiguulhan ba xytelberileze baihan paartiiin çleenei nerehee ynder deere jyynşji ygei.

Nyxer Leenin bidenehee halaza oşoxodoo paartiiin çleenei aguujixe neriiji deere bariza, sebereer xadagalaza jabaxiiji bidende zaxihan baina. Nyxer Leenin, şamdaa, şiniigee ene zaxiaaji hainaar dyyrgexebdi geze kliaatva ygenebdi!

Nyxer Leenin bidenhee halaza oşoxodoo eeriingee paartiiin jedinstvooji niydenei sesegei mete haxixiiji bidende zaxihan baina. Nyxer Leenin, şamdaa, şiniigee ene zaxiaaji hainaar dyyrgexebdi geze kliaatva ygenebdi!

Nyxer Leenin bidenhee halaza oşoxodoo proletariaadai diktatuuriiji xaraza, xadagalaza bexizyylxiiji bidende zaahan baina. Nyxer Leenin, şamdaa, şiniigee ene zaxiaaji hainaar dyyrgexe jabadalda xyse şadalaa xairalaxagyibdi geze kliaatva ygenebdi!

Nyxer Leenin bidenhee halaza oşoxodoo xydelmerişen tariaaşan xojoroi sojuuziiji xamag şadal xyseeree bexizyylxiiji bidende zaxihan baina. Nyxer Leenin, şamdaa, şiniigee ene zaxiaaji soloto hainaar dyyrgexebdi geze kliaatva ygenebdi!

Nyxer Leenin bolbol manai oronoi aradai hainduranai sojuuz zailaşagyi şuxala tuxai, Respyyblikenyydei Sojuuzai raamkanuud dotor tedenei axa dyygei tuhalalsalga zailaşagyi şuxala tuxai bidende eselte susaraltagyi xelehen baina. Nyxer Leenin bidenhee halaza oşoxodoo Respyyblikenyydeigee Sojuuziiji bexizyylxiiji ba yrgedxexiiji bidende zaxihan baina. Nyxer Leenin, şamdaa, şiniigee ene zaxiaaji soloto hainaar dyyrgexebdi geze kliaatva ygenebdi!

Leenin bolbol Ulaan aarmiiiji ba Ulaan Floodoi bexizyylxe ba tereenei baidaliiji haizaruulxa jabadal bolbol manai paartiiin şuxaliin şuxala zorilgonuudai negenь myn geze, gai sa bişe zaahan baina. Nyxer Leenin, şamdaa, manai Ulaan aarmiiiji, manai Ulaan floodiiji bexizyylxiin tula xysee gamnaxagyibdi geze, kliaatva ygenebdi!

Nyxer Leenin bidenhee halaza oşoxodoo Kommuniis Internacionaalai priincepyydte ynenşe baixiiji bidende zaxihan baina. Nyxer Leenin, şamdaa, bidener byxii delxein azalşadai Sojuuz bolxo Kommuniis Internacionaaliiji bexizyylxe ba yrgedxexe tuxaida eehediingee ami nahiiji xairalaxagyibdi geze, kliaatva ygenebdi!"

Leeninske ydernyyd

Ulaan-Ydiin istooriko-revoliycioonno myzei bolbol Leeninske yderte zoriuulhan viistavke organizovaalhan baina. Viistavkenь xadaa „Leenin nygşebeş, tereenei xereg amidii" gehen teemeer 3 razdeelь bolon xubaagdana. Leeninei nygşehen tuxai Staalinai aguujixe kliaatva ba Leeninei nygşehen tuxai pravitelьstviin ba CK-ci medeesel, Leenin tuxai ootkliguud, Leeninei uriaa, paartida xyedimerişedei orolgo, Leenin bolbol şine tiipei paartiiin organizaator tuladaa ba Leeninei uridşalan xaraalalga xereg deeree xer bejelyylegdehen ba promiişlennostь, xydee azaxii, kylьtyyriin xygzelte g.m. bişe kartiina, zoxioolnuud ba foto viistavkenyyd bolon citaaduud xaruulagdahan baina.

* * *

Buriaad-Mongol xele literatyyra ba istooriiin gyrenei instityydei dergedexi nauuçna bibliioteeke bolbol Leeninei yderte zoriuulhan foto gazeed gargahan baixahaa gadana, Leeninei zoxioolnuudaar literatyyrne viistavke organizovaalaa.

* * *

Selengiin paroxoodstviin byxii ceexnyyd ba xydelmerişedei dunda xyn tyreltenei aguu jixe geeni, bolьşeviig paartiiin organizaator V. I. Leeninei azabaidal ba deejatelьnosti tuxai beseede ba unşalganuud yngergegdee. Tereenhee gadana, Leeninei literatyyrne azalnuud tuxai viistavke organizovaalagdahan baina.

SOVEED SOJUUZ DOTOR

● Narkomtiazproomoi dergedexi xytelberilxii xydelmerilegşediiji beledxexe kyyrsiin zaniaati dyyrebe. Kyyrsiiji promiişlennostiin 765 komandirnuud dyyrgeze garhan baina. Tedeenei dunda soloto xynyyd olon. Kyyrsiiji dyyrgegşed xydelmeride elьgeegdebe. Olonxinь Narkomtiazproomoi xoliin predprijaatinuudta oşoxo baina.

● Kareeliiin soloto lesoryyb Peetr Gotçiijev bolbol janvaariiin 6-haa 12 xyrter ydereı 63 kbm modobeledxeze yde eingee noormiiji 850 proceent dundadaa dyyrgehen baina. Respyblikaanska xyndiin doskaada modobeledxelei promiişlennostiin staxaanovcuudai ovoguud gargagdahan baina.

● Kaspiiin dalain xoito erjenyyd deere hyylşiin beloriibicenyydiiji alalga exilee. Ene deedesoortiin zagahan bolbol zagahanai konseerviin kombinaadta tyrgeer xereglegdene. Grazdaanska aviaaciin piloodyyd hajaxan beloriibicenyydiiji şireze exilebe. Xamta 300 miangan kilograamm şaxuu beloriibicenyydiiji samoliodoor şirexe geze xaraalagdana.

● Çkaalovsko oobiastiiin kolxoozuudaar, MTS-deer, sovxoozuudaar ene zilde 2116 sezoonno xyygedei jaaslinuud neegdexenь. Ede bolbol 65 miangan xyygediiji xangaxa.

AGUU JIXE LEENIN NIYDIIM NEEGEE, AGUU JIXE STAALIN ESEGEM BOLOO.

Leenin, şinii yxeşegyi xereg, Staalinai nereer xaanaş amidii!

(Kazaaxska duuşa Dzambuul).

V.I Leenin, I. V. Staalin ba V. M. Moolotov „Praavda" gazeedei redaakca soo. 1907 ondo. Xydooznig Vasiilьjevei zurag.

(TASS-iin fotoxrooniko)

Leenin tuxai duun*)

Yrgen delxeiji gereltyyldeg
Yyrei sagaan tujaa le.
Ygtehen syløø erxemnai—
Ulьjaanov Leeninei oroldolgo.
Yjiin bide bygedeøreø
Ylemze tyrgen bolbosorjil.
Yninei xaranxil baidalaa
Yrin xajan zogsoojil.
Xabtagai delxeiji gereltyyldeg
Xaluun naranai tujaa le
Xairata syløø erxemnai—
Kaarl Maarksiin oroldolgo.
Xamag bidener bygedeøreø
Xam'aaraa tyrgen bolbosorjil.
Xaranxil munxag baidalaa
Xamxar soxin xajajil.

*) Buriaad aradai duun

Leenin—Staalinaa magtanamdi

Byrenxil mananda teøridøggyi
Byrged şubuunai zorigtoi
Bygediiji naranda xyteløøşe
Leenin bagşajaa magtanamdi.
Utaalig mananda teørideggyi
Uulin byrgedei zorigtoi
Oronoo narandaa zarguulaaşa
Staalin voozdьjoo magtanamdi.
Xaranxii mananda teørideggyi
Xadiin byrgedei zorigtoi
Kommuniizmda xyteløøşe
Leenin—Staalinaa magtanamdi.

Syleimaan Staalьski.

Barxiraan ba bajarai duun

Tere yjiin auul niutagaa,
Xada, şuluun, saadaa hananam.
Aguu jixe axamnai oşood,
Arad bulia gansaardan yleebdi.
Şi, Leenin, şi manhaa oşooş,
Xynyyd dyzereed, manai mainuud
Xyndiin nogoo edixeeş bolioo hen.
Şuurgan haixinai şuujaan eşxereen soo
Şamajaal duudaa hem, şamajaal duudnam...
Busiiş, minii Leenin, Leenin bodiiş!..
Ygløø bolxiiji xylieebebdi. Naran
Yngiin miangan gaiaar jalaraba.
Goorconuudai esege, xybyyd, basagadai
Gaixamşag aguu şaxaa tangarig
Xyyr deerenь şi ygøøş, Staalin!
Ilgeze saadamni daxin seseglee,
Erieen mogoi—uidxar mylxibeş haanь
Buural tolgoitoi buşuu ybegen—
Bi, Syleimaan, seseg tabinam
Minii Leeninei baidag mavzoleida.
Sesen bojeec, mergen dyyşni
Şinii noiriiji saxin baidag:
Prostoi soldaad xubsahatai xyn,
Xamagiiji ygøørøø zoriguuldag xyn.
Manai Staalin, inag Staalimnai.
Nieeden, temeseen, azalaaraa
Nergin bainai oromni, Syleimaan.
Xadiin ynder baidalaim zyrge
Xaana sexiin xargil boloo.
Şi. Staalin, ene zamaar xyteineş.
Kavxaaz oronoi duuşa namhaa
Xanxinama beleg—minii şyleg abiişdaa.

C. Galsaanov orşuulba.

V. I. Leenin ba I. V. Staalin priamoi proovodoi xaai bainad.
Xydooznig P. Vasiilьjevai zurag.

(TASS iin fotoxroon...

Xaçoo xybyyn*)

—Xaçoo xybyyn,
Xaçoo guiranşa,
Dalan xalaahan nemergiin orondo
Dargar freenç ymdedeg bolooş.
Xen şamda ygøøb?
Xen şamda ygøøb?
—Xysetei bejedem taaran huuhan ene freençi
Leenin, namda, Leenin naında ygøø,
Leenin!
—Xaçoo xybyyn,
Xaçooxon,
Ula soorxol şarxiliņş orondo
Uta tyriitei jalgar sabaxi
Xen şamda ygøøb?
Xen şamda ygøøb?
—I me uta tyriitei jalgar sabaxi
Leenin namda, Leenin namda ygøø,
Leenin!
—Xaçoo xybyyn,
Xaço nyxer,
Abiaa anirgvi, daruu nomogon jabagşa henş!
Ariuun mergen, xursa şine yge xele
Xen şamda ygøøb?
Xen şamda ygøøb?
—Abiaa zyi baiza hurşahan batraag xadam
Leenin namda, Leenin namda ygøø,
Leenin!
—Xaçoo nvxer!
Xaço profeessor!
Balar xaranxil batraag baigşa henşe, o-jo-joo!,
Bişeg nom, erdem hurguuli
Xen şa da ygøøb?
Xen şamda ygøøb?
—Xaranxil baihan xyn byxende ba
Leenin namda, Leenin namda ygøø,
Leenin!
—Aldarta Xaçoo,
Suuta Xaçoo,
Urgasa tariaanai erxim yner koolos abnaş.
Unaarn'g azaliiş segnen olzo „Leeninei oorden"
Xen şamda ygøøb?
Xen şamda ygøøb?
—Azalaim bvxil erxim hainiiji segneze
Aldar deediin „Leeninei oorden" nagraad
Staalin ygøø,
Staalin ygøø,
Staalin!

C. Galsaanov orşuul...

*) Verdil Aşuugai ygehøø bişegdehen. „SSSR-ei araduudai tvoorçestvo" ... tcomhoo abiaza orşuulagdaba.

SOCIALIIS REVOLIYYCIIN GEENI

Socialiis revoliyyciin geeni—manai esege, voozdь ba bagşa Vladiimir Ilьiiç Leeninei bidenhee oşohon saghaa xoişo 15 zil yngerøø. Teed Leenin—aguu jixe ba sesemergen—socialiizmiin gaixamşag ilaltanuud soo, kapitaliizmda esergyy byxii delxein azalşadai xatuu şanga temeselde, Soveed Socialiis Respyyblikenyydei Sojuuzai xyseşadaida, tereenei baiguulhan ba xatuuzuulhan, ilagdaşagyi bolьşeviig paartida, bidenei dunda baina, mynxedøø baixaşji baina.

***

Maarks—Eengelьsei epooxo ba Leenin—Staalinai epooxo xojoroi xoorondo xojordoxi internacionaalai opportuniizmiin faktiiçeske gospoodstv in polosaa baigaa. Şine angiiin tulaidaanuudai, kapitaliizmtai xexe erid şanga baildaanai urda, proletariaadai zebseggyi hula baiza baixagyinь tulada, „xojordoxi internacionaalai byxii arsenaaliiji şalgaxa, byxii burıtanxai ba gutanxainuudiinь xajaxa, şine janziin zebsegiiji oloxo şuxala baigaa.—Nyxer Staalin xelene,—Iime uridşalgiin xydelmeri xengyigøør kapitaliizmtai dai xexeeşji oşoltogyi baigaa... Xojordoxi internacionaalai avgiljeve koniuuşninuudai generaalьna şalgalta ba generaalьna seberleige xexe ene zoi xynde, leniniizmiin xubida tudahan baina." (Staalin, Leniniizmiin asuudalnuud", niuur 8—9)

Leenin bolbol proletariaadai revoliycioonno baildaanuud soo xatuuzahan, şine tiipiin paartiiji, marksiis-leeninske paartiiji baiguulhan ba xatuuzuulhan baina. „Opportuniizmhaa syløø, zybşøøregşed ba kapituliaantnuud tuşaa ebseşegyi, byrzyaazii ba tereenei gyrenei zasagai talaar revoliycioonno" (BK(b) P-iin istoori), iime paartigyigøør proletaarska revoliyyciin ilalta, socialiizmiin ilalta argagyi baigaa geeşe Bolьşeviig paarti bolbol kapitaliizmiiji ilahan istoriiçeske ilaltada manai exe oronoi azalşaniiji asarahan, socialiis baiguulaltiiji xaa agaalxa jabadaliiji xangahan ba syløørelgiin etigeliiji byxii delxein aradai zyrxende badaraahan baina.

Leenin xadaa delxein proletaarska revoliyyciin ştab—kommuniis internacionaalai organizaator ba baiguulagşa myn baigaa.

Gebeş, Leenin bolbol Maarks-Eengelьsiin hurgaalai revoliycioonno udxiiji opportuniistnuudai xazagairuulgahaa gansal xamagaalan badaruulaa bişe. Leenin bolbol proletariaadai angiiin temeselei şine ysloovinuud soo, marksiizmiin priincipenyyd tei tyşeglen, marksiistsko teooriiji şine oopedoor, şine znaaniaar bajazuulhan baina.

„Leniniizm bolbol imperialiizmiin ba proletaarska revoliyyciin epooxiin marksiizm myn. Todorxoilobol: leniniizm bolbol jyrenxiidøø proletaarska revoliyyciin teoori ba taaktika, ilangajaa proletariaadai diktatuuriin teoori ba taaktika myn." (Staalin, „Leniniizmiin asuudalnuud")

19-dexi zuunai xaxadta, kapitaliizmiin yşøø badaran baigaa stroin baixada, Maarks ba Eengelьs bolbol proletaarska revoliyyce bolbol gansadal byxii gy, ali olonxi civilizoovanna oronuudta negen doro ilaza şadaxa baina gehen viivodto jirehen aigaa.

Tereenhee xoişo, XX zuunai exinde, badaragşa kapitaliizm xadaa yxeze baigaa kapitaliizm bolhon baina. Imperialiis staadi deere kapitaliizmiin tegşebişe xygzeltiin zakoonoi yndehe huuri deere Leenin bolbol geniaalьna viivod xehen baina: „...Socialiizm bolbol byxii oronuudta negen doro ilaza şadaxagyi baina. Socialiizm xadaa exin tyryyn nege gy, ali xedexen oronuudta ilaxa, busadiinь xadaa xedexen sagai torşo soo byrzyaazna gy, ali do-byrzyaazna zandaa yldexe baina. (Toom 19, niuur 325).

Leenin bolbol nege orondo socialiizmiin ilalta xadaa socialiis gyrenei ilaltata proletariaadiiji busad oronuudai byrzyiner butasoxixoo oroldoxo jabadaliiji todoor xelehen baina. Tiime uşarai boloo i baigaa haa, Leenin hurgana, manai dain xadaa zakoonno ba zyb johonoi dain,, socialiizmiin tyløø, busad araduudiiji byrzyaziihee syløølexiin tyløø dain baixa baina.

Socialiis revoliyyciin leeninske teoori soo xydelmerişen angi bolbol revoliycioonno perspektiiviiji abhan. ilaxa naidabariiji olohon baina.

Leenin bolbol proletariaadai diktatuura tuxai asuudalaar Maarks ba Eengelьsei ideinyydiiji geniaalьnaar delgeryylhen baina. Byxii zy enei opportuniistnuudiiji elirvylen garaxa zuuraa Leenin xelehen baina: „Xen angiiin temeseliiji mederen taraaxadaa diktatuura proletariaad xyrter mederneb tere xadaa marksiist geeşe" Diuuzin zizexen (myn tomoşji) byrzyinyydhee marksiistiin gynzegei ondoo ilgaanь egeel eneende baina. Egeel ene segnelte deere marksiizmiiji bodoto oilgoxo ba mederexe jabadaliiji ispetaalaxa xeregtei." (toom 22 niuur 392.)

1905 ba 1917 onuudai revoliyyciin gigaantska ooped deere Leenin bolbol proletaarska diktatuuriin gyrenei foormo bolxo soveed zasagiiji neehen baina. Leenin bolbol „proletariaadai diktatuura xadaa egeel tyryyşiinxiee, bajaxanuudai demokratiizm bişe, xarin ygeiteinerei demokratiizm, aradai demokratiizm bolhon" (toom 21 niuur 430), demokratiizmiin tuilai jixe yrgedeløør exilexe baina, proletariaadai diktatuura—ene xadaa angiiin oobşçestviin yjiin demokratiiin deede tiip myn geze Leenin togtoon xelee hen.

Leenin bolbol proletariaadai sojuuzniguud tuxai probleeme xaraalan zoxioohon ba samoderzaaviiji unagaaxiin tyløø, udaanь kapitaliizmtai temeselei yje agta, myn proletariaadai diktatuuriin yjiin socialiis baiguulaltiin yje sagtaşji azalşa maassiiji proletariaadai xytelberilexe xytelberiliin sisteemiiji xaralhan baina.

Leenin bolbol nacionaalьna-koloniaalьna asuudalda Maarks ba Eengelьsei ideinyydiiji saaşadanь delgeryylhen paarti tuxai Maarks ba Eengelьsei gol xaraalamzanuudiiji proletariaadai angiiin temeselei şine ysloovinuudta taaruulan zoxioohon baina.

Leenin bolbol socialiis revoliyyciin şine, xysed teoori, zarim tusxai orondo socialiizmiin ilaltiin bolzo bolxo tuxai, ene ilaltiin ysloovinuud ba perspektiivuud tuxai teoori, 1905 ondo Leenineer yn lehe huurinь xaraalagdahan teoorinuudiiji bii bolgoo hen. Byrzyaazna-demokratiiçeske revoliyycede taaktikiin asuudalnuudai talaar marksiis paartiiin şine ystanoovkiiji Leenin ygehen ba byrzyaazna- demokratiiçeske revoliyyciin socialiis revoliyycede şilzen orolgiin teoorioor paartiiiji zebseglehen baina. Leenin bolbol byrzyaazna- demokratiiçeske revoliyyciin socialiis revoliyycede şilzen orolgiin konkreetne, teoretiiçeske yndehetei plaanaar paartiiji, xydelmerişen angiiji zebseglehen baina.

Leenin bolbol revoliyy... aguu jixe geeni baihan j... Xolo terjedeze baigaad, Lee... bolbol øøriingøø byrged m... gen xarasaaraa 1917 ond... revoliyyciin orşom baidaliiji... perspektiivyydiiji tere darii s... nehen baina. „Socialiis revoli... ce mandag!—geze Vladi... Ilьiiç bolbol apreeliiin gurb... da, Petrograad busaza jir... ydertøø, broneviig deerehee... lehen gaixamşag ygejøø, d... zilei namnuulgiin hyyleer k... siiin azalşadai urda xelehen... ryyşiingee ene ygejøø dyy... hen baina. Busaza jireheneı... ygløøderenь Leenin bolbol d... sereg ba revoliyyce tuxai d... laadtaigaar vestypaalhan baig...

„Ene xadaa, byrzyaazna ... voliyycehee socialiis revoli... cede şilzen oroxiin todo ho... revoliycioonno liiniiiji paart... ba proletariaadta olgozo y... hen, Leeninei suuta Apreelь... teezisyyd baihan jym.

Leeninei teezisyyd bolbol... voliyycede ba paartiiin saa... xi xydelmeride aixabtar ... udxaşanartai baigaa. Revol... ce bolbol oronoi azabaida... aguu jixe xubilalta garg... jabadal myn baihan ba ... paarti bolbol cariizmiiji una... hanai hyyleer, temeselei ş... nyyd ysloovinuud soo, ... xargiigaar zorimgoi ba bata... daltai jabaxiin tulada, şine ... jentiroovko xeregleze ba... hen. Paartiiin ene orijenti... kiijinь Leeninei teezisyyd ... hen baina." (BK(b) P-iin is... ri, niuur 177).

Øøriingøø geniaalьna vo...

Leeninei goorod

1890 onoi sentiaabrьda Peterbyyrgde 20-nahatai Vladiiir Ulьjaanov jiree hen. 1887 noi dekaabrьda, Kazaanska niversitieedei stydeentnyydei voliycioonno jabuulgada xaadahanalgaa tylөө gargagdaan Ulьjaanov bolbol jyridiiçeske fakylьteedei predmeedyyei talaar gyrenei eeksterne ekaamen ygexe zybşөөl arai eze tullahan baina.

Peterbyyrgske yniversiteedei anceliaarhaa byxii xeregtei spaavkanuudiiji abaad, Ulьjaanov olbol Samaarada busahan baia. Ene bolbol udaadaxi zilei abar daxiaad stoliicodo jireze, yryyşiin ekzaameniiji gaixamagaar ygөө hen. Nojaabriiin 7-do jyridiiçeske ispetaatelьna omiissa xadaa tereende 1-dexi atiin diploom olgohon baina.

Peterbvyrgde Vladiimir Ilьiiçlin jirengee jirehen, 1893 onoo xoişo orodoi revoliycioonno xydeleөn bolbol өөriingөө voozdiiiji olohon baina. „Maarkiiji jyrebişe gynzegiigөөr megelge, tere sagai Rossiiin ekonomiiçeske ba politiiçeske baidalda marksiizmiiji xereglen bejelyylze şadalga, xydelmerienei deregei ilaltada xaluunaar, usaltagyigөөr naidadag etigele, ton berxe organizacioonno alaant—ede bygedenь xadaa Leeniniiji peterbyyrgske marksiistnuudai aldarşahan xytelberilegşe bolgoo hen. (Byxeso uuzna Kommuniis(bolьşeviigyydei) P-iin stoori, niuur 17—18).

Oronoi tuilai jixenyyd promiişlenno ba kylьtyyrne ceentrnyyd xadaa xydelmerişedei xydeleөnei organizovaalagşa şuxaliin şuxala ceentr bolhon baina.

Tereşelen Neevske zastaavai saad tee, Naarvske, Moskoovsko zastaavai saad teexi şingi, Vasiilьjevske oostrovai ton xoliin kvaartalnuudta şingieer, Petrograadska ba Viiborgske talada xyşer xynde temeselde xysen tyges proletaarska aarmi azahuuhan ba bolbosorzo baigaa. Egeel ende xadaa revoliycioonno marksiizmiin yrehenei erximei erxim urgalga ygexe johotoi baihan jym.

Peterbyyrgiin sydьbaa bolbol geniaalьna revoliycioonno strateegiin dejaatelьnostitai taharşagyi xolbootoi baihan baigaa. Goorod — samoderzaaviiin tulguuri baihanaa, revoliyyciin ylgei, socialiizmiin diiideşegyi kreepostь bolhon baina. Terenei hөөm byxeniinь, istooriiin alxamda oroo. Ene xadaa mynөө angiiin erid tulaldaanuudai, yxelgyi leeninske xeregei ton zoxid, xete amidii paamiatniiginь baina.

Revoliyyciin Myzein gigaantske gallereigaar şingi, terenei plooşçadь ba prospeektnyydeer jabaxada bolxo.

... Kazaaçi pereyylok. Ende gernyydei negende, 1894 onoi zun Leenin bolbol „Aradai xaniuud" jyn geeşeb. edener xaişan geze sociaal-demokraaduudta esergyy temesedeg be?" gehen marksiizmiin daisan—naroodniguudiiji ideine talaar utasoxilgiiji şiidxehen knilge bişehen baina.

... Alekseejevske yylicedexi, Progoonno pereyylogei xydelmerişedei kvartiiranuud... Tendexi zaaxanuud koomnatanuudta Leenin bolbol tyryyşiin marksiistske kryzooguudiiji xytelberilze, bodoto revoliycioneernyydei kaadranuudiiji xymyyzyylen gargahan baina. Simbiirske yyliciin №12 gerte, Peterbyyrgske „Xydelmerişen angiiji syleөlxiin tylөө temeselei sojuuzai" Leenineer xytelberilegdehen nege bişe suglaan bolhon baina.

... Greeçeske prospeektiin №15/8 gerte Vladiimir Ilьiiç bolbol 1905 ondo xiiiin saanhaa busahanaigaa hyyleer legaalьnaar baixiiji hedehen baina. Policeiske aagentnuudai aarmi xadaa amar zargai yzyyleegyi. Bahal daxiaad le xynei paasportanuudaar kvartiirahaa kvartiira byxeniiji agsaza, Basseine yylicehee Panteleimonska yylicede oşozo, tendehee Zabalkaanska prospeekt oşoxo bolhon baina.

Tyryyşiin revoliyyciin ede haranuud a Vladiimir Ilьiiçiin nerenь xadaa ilangajaa piiterske xydelmerişedei yrgen kryygyydei dunda popyliaarna bolhon baina. Leenin bolbol kadeedyydiiji, menьşeviigyydiiji, eseernyydiiji eliryylen jabaza, өөriingөө bii bolgohon piiterske bolьşeviig organizaacada etigelteigeer tulguurilahan baina.

Suglaanuud, xynei suglarhan gazarnuud, miitingnyyd deegyyr leeninske ygenyydei xanxinahan arbaad aadresanuudaar orozo bolxo baigaa. Neevske prospeektiin Liteinede Leenineer xytelegdehen bolьşeviig gazeedyydei redaakcanuud baidag baigaa: „Noovajaa Ziiznь", „Volnaa", „Vperiood", „Eexo:

... Finliaandska vakzaalai plooşçadь. Ende 1917 onoi apreeliiin 3-nai yder өөriingөө voozdiiiji ugtaxiin tala xydelmerişed ba soldaaduudai olon mianganai koloonno tuguudtai ba plakaaduudtaigaar jirehen baina. Ende tyryyşiin jaaralaar byteegdehen tribyyne—broniviighoo „Socialiis revoliyyce mandagi" gehen Leeninei loozung xanxinaa hen.

Nikolaajevska yyliciin ba Kyzneeçne percyylkiin ugluudaxi jixe ger soo, exenerei Mediclinske instityydei baira soo, Leenin bolbol apreeliiin eseste, byrzyaazno-demokratiiçeske revoliyycehee, socialiis revoliyycede oroxiin tylөө temeselei şuxala baihiiji todoor formoliirovalhan, Byxerossiiske VII paartiina konfereenciiji xytelberilhen baina.

Kaarpovskiiin erje şadardaxi №32 gerte 1917 onoi oktiaabriiin 10-nai yder Paartiiin Centraalьna Komiteedei istoriiçeske zasedaani Vladiimir Ilьiiçim xabadalgataigaar bolhon baina. Ene zasedaani deere zebsegte vosstaanida beledxexe tuxai leeninske rezoliyyce batalan abhan baina.

...Smoolьno. 1917 onoi oktiaabriiin 24-nei xaranxii hyni Leenin bolbol revoliyyciin ştyrvaalada baixiin tulada iişe jirehen baigaa. Endehee Leenin ba Staalin bolbol aguu jixe vosstaaninuudiiji xytelberilhen bainad. Myn ende „Miir tuxai" ba „Gazar tuxai" istoriiçeske dekreedyyd batalagdahan baigaa. Myn ende xydelmerişen-tariaaşanai tyryyşiin pravitelьstvo—Leenin tyryyteigeer Aradai Komissaarnarai Soveed organizovaalagdahan baigaa.

... Yriicki n plooşçadь. Eneen deere 1920 onoi ijyyliiin 20-do Piiterske xydelmerişedei urda Vladiimir Ilьiiç hyyişiinxiee ygө xelehen baina. Ygleөderiinь Leenin bolbol өөriingөө untar şagyi mynxe aldaraarыa tereende ujalgatai, geroiiçeske goorodiiji xezee byxenei orxizo oşohon baina.

***

Grazdaan dainai xynde berxe zilnyydte Ulaan Petrograad bolbol revoliyyciin naidam jixete tulguuri bolhon yldehen baina. Zaluu Soveed respyyblikiin baidalai kritiiçeske bolood bahan egeel xynde minuutada Leenin bolbol petrograadska xydelmerişedte xandadag baigaa hen.

...1924 onoi janvaariiin 21-nei traaurna yderte Ulaan Petrograad bolbol aguujixe voozdiiin nygşehen tuxai medehen baina. Petrograadska bolьşeviigyyd, өөhediingөө geniaalьna bagşiin xuursag deere tabihan tug deeree iigeze bişeehen: „Xanaş, xaa xamaagyi Leenin bidenertei taharşagyi". Ede ygenyyd xadaa Piiteriin byxii azalşadai hanal bodoliiji xaruulhan baina.

1924 ondo SSSR-ei soveedyydei II sjeezd bolbol nyxer Kaliininai duradxalaar iime togtool abhan baina:

„Ulaan Petrograad—proletaarska revoliyyciin ylgei bolno. Manai Soveed Socialiis Respyyblikyydei Sojuuzai urda petrograadske xydelmerişedei zasluuga xemzeeleşegyi jixe. Manai oronoi sydьbaaji şiidxehen 1917 onoi Oktiaabriiin aguujixe sobiiti xadaa imegtai Petrograadta bolhon baina. Arbaad ba zuugaad mianganpetrograadska xydelmerişed Leeninei xoinohoo gal teeşe tyryyşeer oşohon ba byrzyaziiji Vladiimir Ilьiç Leeninтei xamtadaa ilahan tere aarmiiin tymer xatuu aarmi bolhon bainad. Petrograadta aguujixe proletaarska revoliyyce bolbol tyryyşiin şiidxexii ilalta tuilahan baina. Ende proletaarska Ulaan gvaardiiin tyryyşiin otriaaduud baiguulagdahan ba ende Ulaan aarmiiin yndehe huuri tabigdahan baigaa...V. I. Leenin i revoliycioonno deejatelьnostiiin halbaral Petrograadta exilhen baina. Ene goorodto delxei deere tyryyşiin Xydelmerişen-Tariaaşanai Pravitelьstvo baiguulagdahan baigaa.

Ede byxii deerehee SSSR-ei Soveedyydei II sjeezde bolbol Petrograad goorodiiji Leeningraad goorod bolgon nerelxe tuxai, Petrograadska Xydelmerişen ba Ulaanarmeiske depytaaduudai Soveedei, Petrograadai byxii faabrig zavoduudai xydelmerişedei rezoliyycenyydeer demzegdehen guiltiij xanalga xadaa ton zyb geze toolono.

Eneenhee xoişo proletaarska reliyyciin tulgai jixe ceentr bolbol proletariaadai voozdi uudai negen aguujixe Vladiimir Ilьiiç Leeninei neretei xezeedeş xolbootoi baig le."

15 zilei saana xyntyreltenei istoorido egeel aldarta nere abhan gaixamşag goorod xojor delxeinyydei xile deere baina. Paartiiin ba aradai daisad bolbol zyder zutar mexe argaar leeningraadska bolьşeviig organizaaciiji leeninske poziicohoo tahalan halgaxiiji negete bişe hedehen baina. Edenei ene byxii hedelgenyyd өөhediinь unalzaar dyyrehen baina.

Leeningraadska bolьşeviigyyd bolbol leeninske xeregiiji geniaalьnaar yrgelzelyylegşe nyxer Staaliniiji toiron, byri niagtaar zagsan, socialiis baiguulaltiin avangaardada xazalşagyigөөr jabana.

15 zilei torşo soo Leenin goorod taniigdamaar bişe boloo. Şine yylicenyyd, plooşçadь, graniid erjinь tereniiji gojoogoo. Urdanыinь zaxa xizaariinь socialiis goorodoi zişeete raioon bolgogdonxoi.

Ene zilnyydei torşo soo Leeningraadta urgahan, soveed şine xynyydei yje bolbol leniniizmiin tugii i yşөө deere yrgөө. Aguujixe Staalinai zaabariiin johoor jaraza, Leeningraadai azalşad bolbol socialiis baiguulaltiin byxii froontnuud deere aixabtar jixenyyd amzaltanuudiiji tuilaa. Edenereer, revoliyyciin urda tee xereglegdeegyi zuugaad şine yiledberinyyd aşaglalgada oruulagdaza, miangaad şine tiiv ydei maşiina, stanooguud, tyrbiin, elektromotoornuud gargagdaa.

„Leeningraadta ylehen xuuşan jymen gexede, peterbyyrgske xydelmerişedei gansaxan, aldarta revoliycioonno tradiica ylee, ylegşe byxiinь şine bolonxoi" geze nyxer Kiirov paartiin XVII sjeezd deere xysed erxeteigeer xeleze şadaxa baihan jym.

Leenin goorod bolbol kapitaliis delxein urda socialiizmiin aguujixe ba diildeşe yi foorpost mete baina. Leeningraad bolbol Aguujixe Proletaarska Revoliyyciin organizaator ba zorigzuulagşiin yxelgyi neriiji omogoor, xyndeleleөr ba dostoinstvoor abza jabana.

I. V. Staalin, V. I. Leenin ba M. I. Kaliinin BK(b) Paartiiin VIII sjeezde deere. 1919 onoi maart.

(TASS-iin fotoxrooniko)

Kolxoozno doxooduud

● Xloopogoo ygehenelnь tylөө Yzbekistaanai kolxoozuudta xojor milliaardahaa ylyy tyxerig. terenei tөөdo 538239 tyxerig şagnal ba plaanaa ylyybşelen dyyrgehe neinь tylөө nemeltenyyd tylegdehen baina. Kolxoozuudai sçooduudtanь 636691 tyxerig xadagalagdanxai.

● Izbaskeentske raioonoi „AK-Altiin" kolxoozdo azalta ydertenь 24 tyxerig myngөөr ba 3 kilograamma saala (ariigagdaagyi riis). Xyrtexe baina. Staxaanov uudai bylener 35 haa 45 miangan tyxerig xyrter myngөөr ba 4 toonno saala abxa baina.

V. I. Leenin, I. V. Staalin ba L. M. Kaganooviç BK (b) P-iin froontiin ba tiilei vojeenne organizaacanuudai Byxesojuuzna konfereence deere.

Yrgelzelel

Leenineer zolooduulza jabahan, paarti bolbol kapitaliizmiin tyyrmde massiiji amzaltataigaar xytelhen baina. 1917 onoi oktiaabriiin 25-da (nojaabriiin 7) xydelmerişen angi bolbol ygeiei tariaaşantai xamta, soldaaduudai ba matroosuudai demzelge doro Rossiido kapitaliis troiji xymeriyylhen ba soveedyydei zasag togtoohon baina.

Xyn tyreltenei istoorido şine eere—proletaarska revoliyyciin eere neegdehen jym. Leenin — Staalinai paartiiin xytelberi doro soveed arad bolbol esege oronoigoo geroiiçeske dain soo sagaangvardeişçiniiji ba interveentnyydei polçiişçiiji yi butasoxihon ba өөriingөө socialiis exe oroniiji dailan xamagaalhan baina.

Revoliycioonno xytelberiiin aguu jixe maaster Leenin bolbol proletaarska diktatuuriin yjede socialiizm baiguulxa tuxai Maarks ba Eengelьsiin gol tyleb ideinyydiiji saaşanь degzeehen ba jabuulhan baina. „... Imperialiis gyrenyydeer xyneelegdenxei, proletariaadai diktatuuriiin orondo, ene oron xadaa xyrieelegdeze baigaa kapitaliis gyrenyydei vojeenne interveenceer daragdaşoogyin ysloovido, socialiis oovşçestviiji xysed baiguulza bolxo baihaniiji Leenin yndehelehen baina..." (*Staalin, „Leniniizmiin asuudalnuud," niuur 171).*

Kapitaliizmiiji socialiis revoliyyciin butasoxihonoi, faabriguud, zavooduud, gazar, uhan, aradai ymse bolgohonoi, proletariaadai diktatuuriiji togtoohonoi hyyleer,—geeni Leenin bolbol şine oobşçestvo baiguulgiin todo honor plaanaar paartiiiji, xydelmerişen angiiiji zebseglehen baina.

Şine ekonomiiçeske politikiin zaamuud deere socialiis dobtolgiin sesen plaaniiji paartida, xydelmerişen angida Leenin olgozo ygehen baina. Leenin bolbol ekonomiiçeske komaandna ynderiiji өөhediingөө garta bariza baigaad, socialiis indyystriiiji tariaaşanai azaxiitai smiiçke baiguulza baigaad, oronoo socialiizmda xaişan geze proletariaadai asarxa baihaniiji xaruulhan baigaa.

Leenin bolbol geniaalьna koperatiivna plaanaar—xydөө azaxiiji şinedxen xubiluulxiin ba tariaaşadai gol maassiiji socialiizmiin dyyxede xymyyzyylxiin xysen tyges zebsegeer paartiiiji, xydelmerişen angiiiji zebseglehen baina.

Socialiis sorevnovaaniiiji ba azalai, soveed disciplinniin tylөө nyxerei xandalgiin disciplinniin tylөө temeseliiji delgeryylxiin şuxala baihaniiji byxii xysөөrenь debzyylze, socialiis yiledberiiin şine xandalgiiji baiguulgiin konkreetne zamiiji zoxioon gargahan baigaa.

Leenin bolbol ulasxoorondiin proletariaadai byxedelxein istoriiçeske temeselei tyges xysete organizaatorai yligerşelme jixe xysetei ugaa jixe teoretiiçeske xyse şadaliiji өөrtөө zoxilduulan şingeedeg baigaa.

Aguu jixe ba prostoi, sesen mergen ba daruu voozdь, Leeninei tyxel şarai xadaa xynyydei uxaan hanaanhaa xezeeşji, garxagyi. Leenin bolbol dainda zyrxetei, daisadta ebseşegyi ba xairagamgyi baigaa hen, aradta xizaarlaşagyi inagladag, maassada gynzegii naidadag baigaa hen. „Proletariaadai tvoorçesko xysende ba terenei angiiin instiinktiin revoliycioonno aşagtai baihanda tiime gynzegiigөөr Leenin şingi naidadag busad revoliycioneernyydiiji, geze Staalin xelene,—bi medenegyib daa," („Leenin tuxai" 1924 onoi janvaariiin 28-da kremiloovsko kyrsaantnuudai veeçer deere xelehen yge). „.. Өөriingөө urda aguu jixe Leeninei aguu jixe tyxel şaraiji abza jabaxa ba byxii jyymedee Leeniniiji hazaaxa,"—gehen staalinska ygenyydiiji soveed oronoi deejatelь byxen hainaar hanaza jabaxa johotoi.

1924 onoi janvaariiin 26-da, Vladiimir Ilьiiçiin nygşehenei hyylde 5 xonood baixada, paarti bolbol aguujixe Leeninei aguu jixenyyd zaxiaa zaabarinuudiiji nariaar saxixa geze Staalinai ygөөr bolьşeviig kliaatvaa ygehen baina—paartiiin çleenei aguu jixe nere zergiiji ynder deere abza jabaxa ba sebereer xadagalaxa, өөriingөө jedinstvooji niydenei sesegii mete xadagalaxa; proletariaadai diktatuuriiji xadagalabaankanuud, tymer zamuudiiji xa ba bexizyylxe, xydelmerişen ba tariaaşanai sojuuziiji byxii xysөөr bexizyylxe, respyyblikenyydei sojuuziiji bexizyylxe ba yrgedxexe, kommuniis internacionaaliiji bexizyylxe ba yrgedxexe. Tiin staalinska kliaatviiji manai paarti bolbol xyndeteigөөr dyyrgehen baina.

Leeninei aguujixe şabi ba tereenei xeregiijinь yrgelzelyylegşe nyxer Staalin bolbol paartiiiji leeninske zamaar xytelen jabana.

Marksiis—Leeninske teooriiiji saaşanь xygzyylze ba dabşuulan jabuulza, Staalin bolbol kapitaliizmhaa socialiizmda şilzen oroxo tuxai Maarks—Eengelьs—Leeninei hurgaaliiji konkretiziirovelhen ba nege oron dotor socialiizmiiji baiguulxa tuxai leeninske teooriiiji tolotomo haixanaar xygzyylhen baina. Staalin xadaa proletaarska diktatuura tuxai gyised dyyren teooriiiji, soveed gyren tuxai tyges teooriiiji ygehen ba manai oron dotor kommuniizmiiji baiguulza bolxiiji yndehelehen baina. Staalin xadaa, nege oron dotor kommuniis oobşçestviin ilalta bolbol kapitaliis xyrieelelgiin baiza baigaa xadanь, tus kapitaliis xyrieelelgehee kommuniizmiiji arşalaxiin tulada ba kapitaliis xyrieelelgiiji ilaxiin tulada, kommuniizmiinşji yjede haa yrgelziin aarmiiin, tiime xadaa myn socialiis gyrenei zandaa baixiijinь erine geze xaruulhan baina.

Staalin xadaa socialiis indystriilizaaca tuxai leeninske hurgaaliiji xygzyylee, proletariaadai xytelberi doro dereevniiiji socialiis johoor şinedxen baiguulxa konkreetne zamuud tuxai, angi bolxo kulaaçestviiji yrgelziin kollektivizaaciin yndehe huuri deere likvidaacalxa tuxai asuudaliiji zoxioon tabiaa.

Aguujixe teoreetig, paartiiin ba Kommuniis Internacionaalai voozdь—Staalin bolbol paarti ba kominteern dotor opportuniizmiin alibyxii yzegdelnyydte esergyy temesel soo, kontrrevoliycioonno trockiistnuud, buxaarincuud ba byrzyaazna nacionaliistnuudta esergyy ebseşegyi temesel soo marksiizm-leniniizmiin seber baixiiji xamagaalahan baina.

Staalinai xytelberi doro paarti bolbol Leeninei zaxiaaji xelberilgyi bejelyylze, marksiis-leeninske teooriiiji uragşanь dabşuulza ba xygzyylze, faşiizmiin trockiis-buxaarinska ba byrzyaazna-nacionaliis xylehenşediiji xairagamgyi ysoxizo,—SSSR dotor socialiizmiin ilaltiiji xangahan baina. Manai oron dotor socialiis sisteeme bolbol aradai azaxiin byxii sfeerenyydte ilaa Eksploataatorska anginuud likvidiirovalagdee.xyn xyniiji ekspIoataacalxa jabadal xododoo ygeixegdee. Yiledberiiin xeregsel ba zebsegyyd deere socialiis ymse bolbol soveed oobşçestviin xydeleşegyi yndehe huuri myn boloo.

Leeninske—Staalinska nacionaalьna politikiin xelberilgyi bejelyylegdehenei rezylьtaadta manai olonacionaalьna socialiis gyren byxezeze ba halbaraza baina.

Tariaaşantai sojuuztai xydelmerişen angiin xyseleigeer Leenin—Staalinai aguujixe paartiiin xytelberi doro, manai oron soo staalinska Konstituuciin tujaan soo urgaza ba amzan debzeze baigaa şine oobşçestvo baiguulagdaa. SSSR bolbol өөriingөө xygzeltiin şine polosaada, socialiis oobşçestviin baiguulaltiiji tygesxelei ba kommuniis oobşçestvodo aazamaar şilzen orolgiin polosaada orobo.

Şine obşçeestvenne stroi xadaa daisadtai xatuu xursa temesel soo baiguulagdaa. Kapitaliis xyrieelelge bolbol manai oronoi xyseşadaliiji hyidxexe ba manai oron soo pomeeşçig—kapitaliis kabalaaji hergeen bodxoxiin tulada, bygediiji xehen ba xeze baina. Eneeneigee tula tere xadaa өөriingөө ynen genzete noxoinuudiiji — faşiizmiin trockiis-buxaarinska xylehenşediiji aşaglan xereglehen ba xeregleneşji, tere xadaa manairuu spioonuudiiji, diversaantnuudiiji, terroriistnuudiiji ba bişe busa bandiiduudiiji elьgeehen ba elьgeezeşji baina. Ene buzar bulainuud xadaa istooriiin mөөriiiji gedergenь erjyylxiin hedelge xene.

Trockiis-buxaarinska şpioonsko uurxainuud bolbol Leenin—Staalinai paartiiin xytelberi doro soveed aradaar butasoxigdoo. Gebeşji, eneegeer hanaagaa amaraza bolxogyi. Kapitaliis xyrieelelgiin bii baigaa sagta SSSR-te seregeer dobtolxiin ajuul zailaşagyi baihaar baixa ba manairuu diversaantnuud, şpioonuud elьgeegdeheer bai-

Xojordoxi ba gurbadaxi niuurai yrgelzelel dyrbedexi niuurta.

Ş. Nimbuujev

LENINIIZMIIN ZAM

Ogtorgoin xajaa şirteneb.
Uxaa bodoloo zangidnab.
Okeaanai ojoor geteneb.
Oşohon sagii hananab...
Sibiirь jixe orondo,
Segeen Baigalai orşondo,
Tymer şyder xanjarna.
Tyydeg ulaabxin orjolno.
Bojevoi duunuud xynxinne:
Burtag taiga halaganna.
Şuluun tyrme gantana.
Şuhata Nikolai şişerne...
Mylihen xanatai tyrmeş baig,
Saligar eritei helьmeş baig,
Sibiirei xyiten ssiilkeş baig,
Teneg Nikolain zanalş baig,
Bolьşeviigyydei ainagyi!
Voozdinar negeş hyrdenegyi!
Aguu gynzegii xeregeingee
Koraabiь uragşanь jabuulna.
Angliin hyıtei temeselei
Tyydeg tyimer şataana...

***

Hara naran byriine.
Halxin şaşxan barxirna.
Buugai abiaan nejerne.
Dariiin utaan manarna.
Dalai şuhaar busalna.
Daida utaar joolono.
Tuulgan yylenyyd ebxerne.
Turlaag xiree xagşalna.
Byiin tooromuud togtono.
Jahan uulanuud bodono.
Xynei nioibohon goozono,
Urii bolzo urdana.
Imperialiis dainai ajuu ai
Edii jixe xaşxaraanai,
Ga zuu xoronь eliryylze,
Grazdaan dainruu urbuulza,
Aguu Leenin voozdь
Aguu Staalin voozdь,
Bişe olon nıxedenь,
Bolьşeviigyydei paarti
Proletariaadii xy elze,
Ygentei tariaaşanii daxuulza,
Rossii jixe orondo
Revoliyyciin faakel nosoobo.

Temeselei aguu tyimerii
Tengeri xyrter badaruulba.
Xedın yjiin burinuudii
Şanuarau boltor şataaba.
Rossiin nıuuril ugaaba.
Ulaan tu aa sasaruulba.
Şine socialiis epooxiin
Exin huuri zoxioobo...

***

Xorin dyrbedegeer onoi
Xyiten xagsuu janvaarь...

Gente ogtorgoi xaralşba.
Gansata naran zogsoşbo.
Gazar delxei soşoşbo.
Uhan dalai şişirşbe.
Ar.dai zyrxen hugşaşba.
Aguu jixeer gasalşba...
Geeni Leeninei nygşehenei
Gaşuudalta yzegdei tere hen.
Xysen tyges tugiijiiş
Xirt engyigeer manduulxabdi
Aguu zaxiaa hurgaaliiş
Ariuun seber badaruulxabdi.
Gehen kliaatva
Geniaalьna Staalin ygebe.
Voozdiilingoo xoinıhoo gansata
Byxii azalşad d btaba.
Ogtorgoi gazar doholbo.
Oron delxei zedelbe.

***

Molor haixan orondom
Mynxe xabar tujaarna:
Xaişaaş xara xamaagyi
Xaluun selmeg şaraınuud!
Xaanaş oşo ilgaagyi
Xani oirıın nyyxedyyd!
Ynder ynder dvoreecyyd
Olon miangan erdemıedl
Yzesxelen haixan hurguulid
Omog engyy zaluuşuud!
Şine şine zavoouuud
Şanga gojoor xuugailnal
Tomo tomo paroxooduud
Tungalag dalai şaajuulnal
Altan myngen samolioduud
Agaar daidii dorьboonol
Şuran xurdan maşiinad
Şossee deegyyr gyildenel
Altan granıt x lejea
Aradaı aarmi saxınal
Ylelzen jirehen şononuudii
Ygei boltor ytьxelne!
Syleetei zaziitoçno azalşad
Seeze dyyren amilnal

Baatar gerolis tedeenei
Bajarai duunuud xynxinnel
Delxein zyrxen Mıskvaada.
Kreemliin ynder oroido,
Ulaan Odon b darna.
Oron byxenii gereliyylne.
Delxein azalşan aradai
Dura xyselinь tatanal
Ede,
leniniizmiin ilalta!
Ede,
bolьşeviizmiin dabalta!
Ede byg dii x raxadaa
Elьge zyrxem bajasnal
Daxin daxin duulaxiin
Dura abьjaas busalnal

300-400 proc. dyyrgebe.

Nikiitovske rtyydno kombinaadai (Staalinska ool lastь)№ 1 şaaxtiin staxaanovecbyrigşşig P. I. Mızin nioondo 51.272 tyxrig olohon baina. Tere xadaa, harингaa prograammiji 300-400 proceent ba deeşenь dyyrgehen baina.

Traktoriistnuudiji ba kombainioornuudiji beledxelge

SSSR-ei Naıkomzeemei sisteemde baigaa MTS iin dergedexi traktoriistnuudai kyyrsede ba xydee azaliiji mexaniza calxa hurguulinuuata 110 miangan traktoriistnuud, 28 miangan kombainioornuud, 7.800 traaktorno brigaadiin brigadiirnuud, 4 miangan MTS-iin mexaaniguud huralsana.

Xynzonoi Byxesojuuzna peerepisь

Ygleegyyr erteleed...

Xyiten, ybelei sagai yderjanvaariin 19-nei ygleegyyr. Goorodoi yylicıin xooronduur zabartaişag hebşee halxin baga bagaar ylieeze baigaa hen. Yylicedeşji, alidaşji, xaana xaanagyi Byxesojuuzna peerepisei tuxai xyxiyyn xeereldeen, jarildaan taharaltagyi duuldaza baihan yder bılgıa hen.

Ene yder xadaa xyn zonoi Byxesojuuzna peerepisei gurbadugaar yderiinь myn. Gurbadaxi perepisьnoi otdeelei, xojordoxi instryyktorske uçaastogoi sçoodçig nyxer Baumaajev bolbol bajartai xyxiyyn ba enieebxiled gehen şaraltai zorimgoi omog jabaza, ygleenei 8 çaashaa peerepisetgee xydelmeriiji exilebe. Nyxer Badmaajev bolbol Exe oronoigoo xynzonoi peerepisei politiiçeska ba azaxiin udxa şanariinь ynınei medexe tula, ene xydelmeriide ton akkyraatna ba anxaraltaigaar xandana.

Ygleeyyr, exin tyryyn Sergei Afanaasjeviç Dmiitrevei gerte orobo. Gerte oroxodonь nyxer Dmiitrov ba tereenei h.magan nyxer Dmiitrova gegşed baj rtaigaar ugtaba. Nyxer Dmiitrevoi gertexin bolbol peerepise oroxoo xylieeze baigaa hen. Gertenь seberxen, gersooxioor bajalig, sonxo dee gyyrenь sese yyd, bagaşuu ai naadadag ede) olon naadangaud elbeg xaragdaza bai.aa. Ede xadaa xyxiyyn sengelig, şanga şadaltai azabaidaliinь xaruulna.

Nyxer Dmiitrov bolbol perepisьnoi liistiin asuudalnuudta torongyi xariuusana gebel, 39 nahataib, ende sag yrgelze hudag bi, nacionaalьnostь—orod, xele—orod, bişeneb unşanab, dunda hurguulitaı, zunai sagta Selengiin paroxoodstvodo kapitaanaar xydelmerildeg bolhonaa, ybel boixodo korobaınai zastoondo dezyyrne bolhon bainab gebe. Terenei hyy de, hamaganiinь ba xyygediinь bygedeeree bişyylbe.

Nyxer Dmiitrov xadaa taban xyygedtei. Xyygediinь tabuulaa hurguulida huradag: Vaassi 20 ı ahatai. komsomoolko, reçnoi teexnikyymde hurana, Zinaida—5-dexi klaassta, Jebgeenь 4 dexi klaassta, Ivaan II klaassta, Aavgusta 1-dexi klaassta huranad.

Nyxer Badmaajev bolbol endehee exilze, ene yderiingee xydelmeriide oroıo. Nyxer Badmaajev eeree xelexedee,—bii xadaa xynzonoi Byxesojuuzna peerepisiiji jabuulxiin tula, janvaariin 17-doi ene xydelmeridee exilen oroo hem. Teed, jadarahan zyilnyydtem instryyktor—kontroliioor nyx. Gaisioonog bolbol tuhalana. Myneeyjede otiiiçno xydelmerilедeg boloob,—geze medyylne.

D. DAMBAAJEV.

Xynzonoi peerepisь Zakaamında

Zakaamın. Ene aimagai ceentr bolxo Cakiir geze tosxonoi azalşad ba albaxaagşad bolbol myn aimagai 1-dexi perepisnoi otdeelei 5-daxi instryyktorsko uçaastogto orono. Tedener xadaa ene byxearadai xereg—Byxesojuuzna peerepisei exilxe yder bolxo janvaariin 17-ji bajartaigaar ugtan xylieebe.

Ygleenei 8 çaas xadaa nara garxiin urda tee bolbo. Tus instryyktorsko uçaastogoi sçoodçiguud, nyxed, Gorbunoov (komsomoolоi çleen), Froloov gegşed perepisьnoi xydelmeride exilen orobod.

Nyxer Gorbunoov xadaa saarhanai paabka soo peerepisьnoi liist ba instryykce g. metiiji xanamzatai nariaar xeed, instryyktorsko uçaastogoi baihan gerhee garba. Tiigeed, exin tyryyn aimagai ceentrdexi kommunaalьna azalai erxilegşe nyx. Laleetin M. K. gegşiinde oşobo. Sçoodçig nyx. Gorbunoovai xeden daxin obxood xeze jabahan tulanь, nyx. Laleetinei gertexin ba bygedeeree tanixa, medexe baiba. Orozo jireedenь, xyndeteigeer ugta a, styyl tabiza ygebe. Tiigeed, nyx. Laleetinei gertexin ba sçoodçig nyx. Gorbunoov gegşed şinexen skaatır debdihen stooliji toiroзo huugaad, xeereldeze exilbe. Nyx. Laleetinei gertexin bolbol perepisьnoi liistiin asuudalnuudta ton bolgoomzotoi zybeer xariuusabad. Bultiijinь bişeze dyyrgebe. Myn nyx. Laleetinei gertenь sag zuura baihan nyx. Çernoov A. U. gegşiji bişebe.

Eeeneigee hyyleer modoşo darxan nyx. Ygriyymnov I. G. gegşiinde oşobo. Bahal xyxiyytei ba bajartaigaar ugtaba. Sçoodçig nyx. Gorbunoov bolbol perepisьnoi liistiin asuudalnuudtanь todorxoi xariuunuudiji tabidad. Nyx. Gorbunoov bolbol nyx. Ygriyymovai perepisnoi liistiin exin tyryyşiin asuudal bolxo, byliin tyryy bezete—geze asuuxadanь,—tiime, byliin tyryy bi—gebe, ende sag yrgelze huuna bezete—gexedenь,—tiime, sag yrgelze huudag bi—gebe, xediiteibte—gexedenь,—zaluub daa, oroldoo 37 nahatai bi, graamotno bezete,—tiime, unşadag, ba bişedeg bi,—jamar azalda xydelmerilenebte,—modoşo darxanaar xydelmerilneb—g. m. todorxoigoor xariuusaba. Iigeze, sçoodçig nyx. Gorbunoov ba manai soveed oronoi graazdanuud, nyxed, Ygriyymov ba Ygriyymova gegşed byxearadai xereg bolxo, Byxesojuuzna peerepisiiji exilbe.

Ene yder xadaa tus tosxondo jyrtiin yder bişe, byxearadai jixe xeregei exilhen, tyryyşiin yder geze medexeer baiba. Xaana, xaanagyi peerepisei tuxai xyxiyyn xeereldeen, jarildaan bolsogoono.

Tiiheer baiiar, sçoodçiguud, nyxed, Gorbunoov ba Froloov gegşed instryyktorsko uçaastogto jireze, tyryyşiingee xydelmeriiji xaruulibad. Aradai azaxiin aimagai yçoodei ypravleeniin naçaalьnig yx. Bakşeejev, instryyktor-kontrolioor xojor şalgaza yzeed, erxim hainaar xexiilinь temdeglebe.

Eneenei hyyleer, nyxed, Gorbunoov ba Froloov gegşed tere xydelmeriiji jaaran orobod.

C. DOR.

Erxim beledxelteigeer ugtaba

Zakaamın. Myn aimagai gurbadugaar peiepisnoi tahag (erxilegşenь nyx. Ciiikov Dan. di.) bolbol aimagaigaa ceeıtrhee 150 kilomeetr şaxuu gazarta baina. Ene perepisьnoi tahag xadaa Mele-Bortiin, Sanagiin (perepisьnoi tahagai ceentr), Sagaan Morinoi ba Utaata-Dalxain g. m. somonuudhaa byrıdhen baixa jym.

Tiigeed, tus peerepisьnoi tahag, tereenei erxilegşe nyx. Ciiikov ba tede somonuudai partiina, komsomoolsko ba soveedsko organizaacanuud xadaa Byxesojuuzna peerepisei exilxe yder—janvaariin 17-ji erxim beledxelteigeer ugtaba.

Byxesojuuzna peerepisei tuxai agitacioono xydelmeriiji ton yrgeneer jabuulxiin uçarhaa, 64 agitaatornuud tomilogdohon baigaa. Ene agitaatornuud aarmiiin olonxinь xadaa xydelmerideе xariuusalgataigaar xandaza, agitacioonno xydelmeriiji yrgen dalaitaigaar jabuulhan baina. Ziseelxede, byxii deeree kryzoognuudai zaniaati xadaa 135 daxin bolhon baina. Tere zaniaatnuudtaa xamta deeree 2091 xynzonhiji xaralaa.

Tereşelen, Byxesojuuzna peerepisei tuxai xeeden araad suglaanuud, biseedenyyd yngergeдeze, 2.36 xynzonii,i xandaulhan baina. Gadana, Byxesojuuzna peerepisnoi beledxelteı daşaranduulan 5-6 xaniin gazeedyydiji gargahan baina.

Eeeneı rezyltaadta, tere perepisьnoi tahagai territoori soox xynzon xadaa Byxesojuuzna peerepisiiji, politiçeske aktiivnostiin talaar yrgen xygzelteigeer ugtaba. Tiigeed, janvaariin 17 bolbo. Aradai xylieeze baigaa, aguu jixe Byxesojuuzna peerepise exilbe.

Ygleenei 8 çaas bolxotoi xanta, myn perepisьnoi tahagai 12 sçoodçiguud bolbol xydelmerideе exilen orobo.

C. DOR.

Nayym Ilьiiçiin byle

Janvaariiin 18-nai ydeşe b... gaa. N. I, Saaxinai gerte o... xodomni namaiji ton xaluun... xylieen ugtaza baiba. Degel... tailaza huugaad, perepisnoi li... tejee gargaza, 16-17-oi yd... nyydte bygede gertee bai... gyt? geze xandaad, gereit... ezen xen bolxob? geze as... xadam terenei xybyyn Mo... bolbol:—es gejee gerei e... geze toolonobdi—geze xariu... sahan baina.

Tiigeed Nayym ybegen... bişeze exilebeb. Exin asuu... da Saaxin Nayym Ilьiç g... şeb geze xariuusaad udaad... asuudalnuudtanь:—soveed g... renei graздaniin.... 79 nahata... g. m. Nayym ybegen huragd... han asuudalnuudta bard... omogoor xariuusaba.

Nayym Ilьiçiin jixe xybyy... Moisei bolbol şooferoor xyde... merıene, baga xybyyniinь bai... şoofer.ı kyyrsede huradag b... bere Talisa Aleksaandrovna... medsestraa, basagaıınь bu... gaalteraar xydelmerıledeg, m... 2 xybyyniinь raıondo xyde... merilene. Eener bygede x... byyd ba basagadiinь dun... hurguulitainuud.

Teed bygediijinь bişeze dyy... gehenei hyılde, Nayym ybe... nei bere Talisa bolbol mihal... baiza manaar huuza sai uug... geze xelebe. Bi tiixedenь „hai... d a" geed sai uuxahaa ars... han bolboş, Nayym ybegen... huuglış geze xelexede, arsaxa... ji berxe b lzo, ajaga sai uux... zıuraa xeereldeze exilhen b... nab.

Nayym Ilьiç xeerene—caa... ska rossiin yngerhen sag... yzeg bişeg medexegyi ba b... jar xyxiyygyi xaranxii muux... xaşalanta baidal ba mynee s... gai gerelte haixan baidal tux... aişee bolgon xeereze ygehe... baina.

Nayym ybegen bolbol ula... partizaan, revoliyyciin b... s... cial izmii aguu jixe xereg... xabaadagşa baihan baina.

SEMIOON ZODBOOJEV
5-daxi peerepisьn... otdeelei sçoodçig...

Sçoodçigai tuhalamza

Peerepisiin tyryyşiin yd... 2-doxi instryyktorske uçaast... gai sçoodçig nyxer Neerkota... gedeg Ulaan-Ydiin sociaalьn... yyliciin №19 gerte gr... Z. N. Pankaraatovaagaida or... hon baigaa. Tiixedenь Panka... raatova bolbol xylieeze ula... zyy şaaşxood jaaxaз argaa b... ragdaad huuza baiba. T... ambylatoori oşozo, tyrgen tu... halamzaiji duudaza Pankaraat... vaada zoxixo tuhalamza yzyy... hen baina.

ZAZIITOÇNA BAIDALAIM ZARGAL

Namag-Ylyys-buriaadai jixexen huurin bolno. Arbanegen zilei saad tee, ene bolbol Selengiin aimagai olon toonoi nyydelşeeei negen baihan jym. Iime ylyysyydei huuriin zon tuxai „Zabaikaalьsko ooblastьda gazar edelelge ba gazar xeregielgiiji şinzelxiin tula suuta Kylyymziiuska komissiin* materiaalnuud soo iime jyyme olnobui, „busatyreltee; tere ene ugta xabaadahaaraa: tybxinehen nyydelşen gy, ali zaiguulşad geze temdeglegdene".

*Kylyymzin bolbol byxerossiiske 1897 onoi tyryyşiin peeıepisetxihee, 1898 ondo byri baiiin niagta peeıepisь yn gerşehen baina.

Mynөөdei, byri erte xyiten ygleegyyi Namag ylyyste peerepisь exilee. Sçoodçig komsomoolka Nine Bydezaapova xadaa Teelьmanei neremzete kolxoozoi çleen Cereetoi Sandakoovoi gerte orobo. „Bi urdanai zaiguul, terenei byxii ygeiyyuniji perepisьnoi listede bişexiiji guihan mete,—Cereetor xelene:—bi Baigalai byxii erji şaudaraal jabahan, carxalalhan bainab. Өөriin ygeitei azaxii xadaa olon bylenerei xoolologdo xyreeeggyi baigaa. Eneehee gadana, xyse xyrtegyı tyheeri tylexe jyyme ygei baigaa. Miil xaxaa gektaar tariaa taridag, nege xonı, xojor yxer, morıitoi baigaab. Mynөөdei bi bolbol өөriingөө taban xybyyde oneegoixonob Minii xybyyn Bata xadaa manai kolxoozoi tegeen ogaıızaater, myn ene ordenoosec, KVZD dexi konfliktiiji likvidaaciaı{a}da xabaadalsahan baina Bata xadaa aarmiin staarşa leitenaant jym Batahaa minii egeel baga xybyyn Ylziı gegeenegyi, Ylziı bolbol dunda hurguuli dyyrgeeeeigee hyyleer Leningraadsko aviaahurguulida orohon baina. Dunda xybyyn Daşapei bolbol өөriingөө kolxoozdo exin hurguuliin bagşa baina. Sambuu xybyyn aimagai „zagodskoot" kontooroldo sçetovoodoor xydelne. Axa xybyyn Zigzid Oşiirov gegşe 40 nahatai. Ene bolbol xyrşe kolxoozdoo tyryylegşeer xydelne. Minii basagan jymzer—erxim udaarnica, dojaarka. Dyreben aşanartaib. Mynөө zil bi basagantajaa xamta, dyrben zuun tabin xojor azalta yder oloob, eneenдee 31 ceentner tariaa, 999 tyx. myngeer, yşөө miaxa, oobьşçi, hy abxa baihab. Yngeregşe zileim tariaan yşөө udaan xyixe. Bi jyytei bainablib, ede byxngөө toolozo bolxo geeşaal. Ojodoloi maşiina, zeelөxen tymer oron, raadiootoi baihiimni өөrөө xaraza bainat. Gazaamni minii xojor yxerhyyd, nege xonin baina". Cereetoi өөriingөө yge dyyregeed potolooktoo baihan elektrolaampa zaana. Yçөөdçiuca Nine Bydezaapova bolbol besetede soogoo ingeze medyylee: Xydelmerilxem bamda „belexeter". peerepisь „aalixan" jabana kolxoozniig byxen өөhөdiingөө zol zargaliji xөөrene, өөriingөө narata azabaidalai tylөө soveed zasagta, bolьşevigyydte, aguu jixe Staalinda blagodaarnostiin hanal bodoliiji xelexe xysened. Ger byxen xadaa namaiji bajartaigaar ugtana. Xyı byxen namda tuhalaxaa xysene. Kolxoozno xariuulşan Togcoşeejevei bylede, abagiinь xymyzyylhen 60 nahatai Voloodiiji xaişan geze bişexeb geze xaluuraar aisaldaba. 58 nahatai malşan Çimed Bajarai gegşiin speciaalьnostiiji asuuxadamni, tere xadaa kolxoozdoo xabarai tariilgada erximeer beledxexiin tulada, hajaar zemseg-toног beledxexem geze şamdan xariuusaba. Kolxooznig Dondog Cereenovei bylede yzeg bişeg medexegyi xyn ygei, xybyyniin pedegogiiçeske instityyte huralsahan, mynөө zurnaliist (Selengiin raionoo gazeedta xydelmerilne). 2 basagadiinь—Cibydieнь exin hurguulida, nygөө basagan Dulagariinь dunda hurguulia huralsaza baina. Jixe basagaııinь poovor. Çimed bolbol өөriingөө exenertei xamta 500 azalta yder oloo. Ger byxende ojodoloi maşiina, tymer oron, elektoriiçeske laampa xaranab". Kolxooznigguudaiinь 85 proc. yzeg bişeg medexe boloo geze—Selengiin aimagai Teelьman kolxooz tuxai xelehen өөriingөө ygiiji sçoodçica-bagşa Bydezaapovaa dyyrgene. 1887 onoi peerepisь tuxai medeeje xaruulxa şuxala baina. 1887 onoi peerepisee opiciaalьna sboornig soo xarxadamnai, tiixede, Zabaikaalьda yzeg bişeg medexe tairaaşad 11,8 proceent baihan, Buriaadai dunda yzeg bişeg medexenь 8,9 proceent, buriaad exenerei yzeg medegşediinь 0,7 proceent baihan jym. Kollektivizaaca bolbol buriaadai ylyysiiji xubilgaa. 1926 onoi peerepisei yjede Namag-Ylyyste 85 xyntei, 25 ail baigaa. Mynөөder, Namag-Ylyys, 1928 ondo Teelьman kolxooziiji negedxeze, 140 ail boloн toologdozo baina. Ene ylyys xadaa 100 ybei huuxa huuritai klyyb tei, 170 laampatai elektrostaancatai, raadioyyzel, magaziin, selьpoo, 20 orontoi bolьnicatai, 4 orontoi tyrelgiin gertei, exin hurguulitai, eneendenь kolxoozniguudai 200 yxixybyyd huralsana. 500 kolxoozniguud pate... foonuudtai bolonxoi. Kolxoozno pa... toorg Danzaanov gegşe motocikl... xudaldaza abaa. Kolxoozdonь 4 gr... zovngyyd bii. Namag-ylyyste intell... geence urgaa: nege vraaç, nege me... teelьdşer, nege akyşeerka, 4 medse... traanuud, 2 zooteexnigyyd, 1 vetfeelь... şer, 4 bagşanar bii. Ylyys dotor l... xyn albaxaagşanar. Kolxooz, uhan... eeriin teermetei. Kolxooz 273 ekzem... pliaar gazeed ba 15 zurnaalnuudi... zaxidag. 20 kolxozniguud dunda hu... guulinuudta, 9 xyn VYZ-nyyute h... ralsana. Kolxooz ene zilde 2 millioo... no oboroodtai, 302624 tyxerig doxo... abaa, terenei toodo malazaliinь 25... mianga 417 tyxerigei doxood yge... 1225 yxernyyuheenь 198 plemenno... 3429 xoni ba jamaanhaanь 1300 me... tezilrovanna baina. Malnuudiinь du... laan baiıanuuata bailgaguana. Ko... xoozno azalta yderiinь 8 kilograa... ma tariaa, 1 tyxerig 80 mynge bolno...

Teelьmanai neremzete kolxoo... çleengyyd nyydel tyxeleigee baidali... martaa. Ene zilde kolxooz bolbol ... gernyydiji remontiirovaluulhan ... dulaaluulhan baina, zarim negen ko... xoozniguudainь kvartiirnyydei po... nuud şirdegdehen baina.

Tygyytov.

Socialiis revoliyyciin geeni

(Tygesxel. Exinь 2-doxi 3-daxi niuurnundta)

xa. Iimehee manai zebsegte xysenyydiiji, manai soveed razveedkiiji susaraltagyi byxezyylxe soveed gyrenei xyseşadaliiji byxezyylxe xeregtei.

„EK(b) P-iin istooriiin xuriaangii kyyrsiiiji" gargalgatai paarti ba soveed arad bolbol socialiizmiin tylee temeseldee şine xysenyyges ideine zebsegiiji abba. Nyxer Staalinai sexe xabaadalgataigaar zoxioogdohon, „EK(b) P-iin istooriiin xuriaangii kyyrs" bolbol manai kaadranuudta marksiizm-leniniizm şudalaxa jabadaldanь tuhalana, tedenerii,i obşçeestvenne xygzeliin ba politiçeske temeselei zakoonuudii,i medelgeer zebseglene, soveed xynyydei heremziijinь—partiiina ba partiiina bişe bolьşeviigyydei ene şuxaliin şuxala şanariiji yşөө ylemze deere yrgene.

Socialiizmiin saaşanxi ilaltanuudai şuxaliin şuxala yslovinuudai negenь xadaa, azalai byteesiiji saaşadanь taharaltagyi deeşelyylxe jabadal myn bolno, uşaranь xadaa, azalai byteese bolbol bidenerii,i Leeninei hurgadag johoor, ene xadaa „eses hyylde, şine obşçeestvenne stroin ilaxa jabadalda ton şuxala, ton glaavna jyymenь bolno... Kapitaliizm bolbol eseslen ilagdaza bolxo baina, tiigedşji eseslen ilagdaxaşji baina, jyyнde be gexede, "socialiizm bolbol azalai şine, huraggyi yly ynder byteesiiji bii bolgono" (*Leenin, toom 24, niuur 324*). Staxaanovska xydeleen bolbol azalai yncer, socialiis byteesiin tylөө xysentyges xydeleen myn. Ene xadaa kommuniizmda şilzen orolgiiji beledxene, uxaanai ba fiziiçeske azal xojoroi xoorondoxi esergyy ilgaaji ygeixexe iabadalda nyxesel yydiiji baiguulna.

Daralagşadşji ygei, daralagdagşadşji ygei, ezerxegyydşji ygei, xylehelşe logcolnuudşji ygei, iime obşçestviiji baiguulhan, delxei deeiexi ton gansa oron, manai exe oron bolbol ebdereşegyi şuluun xabsagai mete zagsan baina. Manaag mete, manai exe oron bolbol "byxii delxein daralagdagşadta ba eksploatiirovalagdagşadta tecenei syleelgedenь zamiinь zaan gereliyylze baina.

SSSR-te socialiizmiin byxedelxein-istoriiçeske ilalta xadaa Maarks-Engeelьs-Leenin-Staalinai aguujixe hurgaalai triyymf myn.

A. GRIGOORЬJEV.

Redaaktoriiji orologşo
G. DAŞAŞEREENOV.

KINOOTEATORNUUDTA

„Progreess"
Leenin oktiaarьda

„Erdem"
Leenin tuxai gurban duunuu...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Пея тросоюзная 19. Телефоны редакции: редактора 9—44, отв. секрет. арь. 9—28, с. х. отдел 7—99, промотдел. 9—07.

NKMP-iin tipograafi

Glaviit № 17